Utbildningsutskottets betänkande 1986/87:23

om anslag till investeringar, m. m.

UbU
1986/87:23

ÅTTONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1986/87:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under avsnittet Investeringar m. m. punkterna I 1. Utrustningsnämnden för universitet och högskolor och I 2. Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde jämte motioner.

Utskottet har från kulturutskottet inhämtat yttrande över punkten I 2. Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde jämte motioner i de delar som rör kulturutskottets beredningsområde. Yttrande (KrU 1986/87:3 y) är fogat som *bilaga* till detta betänkande.

1. Utrustningsnämnden för universitet och högskolor

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt I 1 (s. 522—523) och hemställer

att riksdagen till *Utrustningsnämnden för universitet och högskolor* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 10 153 000 kr.

2. Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde

Regeringen har under punkt I 2 (s. 523—531) föreslagit riksdagen

1. att bemyndiga regeringen att besluta om byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,

2. att till Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag om 275 000 000 kr.

Motionerna

Motioner väckta under allmänna motionstiden

1986/87:Ub501 av Birger Hagård (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande en vidareutbyggnad av Vadstena slott.

1986/87:Ub502 av Marianne Karlsson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att byggnadsstyrelsen bör få i uppdrag att projektera utbyggnaden av mellanvallen vid Vadstena slott.

1986/87:Ub523 av Erkki Tammenoksa m. fl. (s) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om samordning av lokaler beträffande aktuella konstnärliga högskolor i Stockholm.

1986/87:Ub547 av Görel Bohlin (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av möjligheterna till samordnat resursutnyttjande av lokaler och utrustning för de små konstnärliga högskolorna.

1986/87:Ub548 av Sven-Gösta Signell m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av ombyggnad av högskolelokaler inom f. d. Göta trängregementes område i Skövde.

1986/87:Ub579 av Gustav Persson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av att säkra kontinuiteten i ombyggnadsverksamheten av lokaler för matematiskt informationsteknologiskt centrum i Uppsala.

1986/87:Ub587 av Börje Stensson (fp) och Karl-Göran Biörsmark (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär åtgärder som innebär att byggnadsstyrelsen kan påbörja tillbyggnad för landsarkivets räkning vid Vadstena slott.

1986/87:Ub602 av Hans-Eric Andersson (s) och Margareta Palmqvist (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att det mikrobiologiska centret bör lokaliseras till Huddinge.

1986/87:Ub607 av Gullan Lindblad m. fl. (m, fp) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att högskolans lokalbehov snarast bör tillgodoses.

1986/87:Ub614 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) vari med hänvisning till vad som anförts i motion 1986/87:Kr298 — såvitt nu är i fråga — yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om Wasamuseets lokalfråga.

1986/87:Ub633 av Rosa Östh (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att bevilja ett erforderligt anslag för att etapp 2 av ombyggnaden av lokalerna för matematiskt informationsteknologiskt centrum i Uppsala skall kunna påbörjas i direkt anslutning till den första etappens avslutande.

1986/87:Ub647 av Hadar Cars (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att vid ombyggnad av kungl. biblioteket också bör beaktas möjligheterna att inom biblioteket ordna utställningar, i första hand om ordets frihet och svensk tryckfrihet.

1986/87:Ub819 av Magnus Persson m. fl. (s) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om prioritering av tillbyggnad av lokaler vid högskolan i Karlstad inom ramen för tillgängliga investeringsmedel.

1986/87:Ub821 av Jan Hyttring (c) och Bertil Jonasson (c) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av en hög prioritering för utbyggda lokaler vid högskolan i Karlstad.

1986/87:Ub823 av Siw Persson m. fl. (fp) vari med hänvisning till vad som anförts i motion 1986/87:A490 — såvitt nu är i fråga — yrkas

1. att riksdagen ger regeringen i uppdrag att ge klartecken till projektering av om- och tillbyggnad av genetiska institutionen i Lund.

Motioner väckta med anledning av proposition 1986/87:80

1986/87:Ub31 av Rune Rydén m. fl. (m, fp, c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om den biotekniska forskningen i Lund (delvis).

1986/87:Ub38 av Lennart Pettersson (s) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av projektering av en om- och tillbyggnad av genetiska institutionen vid universitetet i Lund.

Utskottet

Investeringsplaner m. m.

Från anslaget bestrids kostnader för byggnadsarbeten inom de delar av sektorerna utbildning, forskning och kultur — med undantag för verksamheten vid Sveriges Radio — som finansieras inom utbildningsdepartementets huvudtitel och där byggnadsstyrelsen har ansvaret för lokalförsörjningen.

Under anslaget har förts upp två investeringsplaner, en för utbildning och forskning och en för kulturändamål m. m. Vardera planen upptar kostnadsramar, dvs. beräknade totalkostnader för dels ett antal icke specificerade objekt som färdigställts före den 1 juli 1985 men som ej har slutredovisats, dels ett antal specificerade objekt som antingen har igångsatts men ännu ej färdigställts eller som föreslås igångsättas senast under budgetåret 1987/88. Förutom kostnadsramar anges för varje objekt eller grupp av objekt den faktiska medelsförbrukningen t. o. m. den 30 juni 1986 samt den beräknade medelsförbrukningen för budgetåren 1986/87 resp. 1987/88. Dessutom anges för de specificerade objekten faktisk eller föreslagen byggstart (år och månad) och tidpunkt (år och månad) då objektet var eller beräknas vara färdigställt.

Utöver de två nu nämnda investeringsplanerna redovisas under rubriken Övrigt kostnadsramar för icke specificerade mindre byggnadsobjekt, s. k.

diverse objekt, med fördelning på budgetår då byggnadsbeslut beräknas fattas resp. har fattats (1987/88, 1986/87 resp. tidigare budgetår). Slutligen lämnas uppgift om beräknad medelsförbrukning för tillkommande byggnadsobjekt och för projekteringskostnader.

I budgetpropositionen uttalar föredragande statsrådet att regeringen under hösten 1986 har vidtagit vissa åtgärder som syftar till bl. a. att stimulera ett ökat bostadsbyggande. Härigenom begränsas den övriga byggnadsverksamheten som bl. a. omfattar det statliga området. Igångsättning av nya projekt inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde måste således prövas mycket restriktivt under den närmaste tiden. För att handlingsberedskapen ändå skall upprätthållas under nästa budgetår föreslår statsrådet att regeringen inhämtar riksdagens bemyndigande rörande ett antal nya, högt prioriterade byggnadsobjekt för att senare kunna pröva frågan om igångsättning. Dessa objekt är:

- Om- och tillbyggnad för kungl. biblioteket
- Om- och tillbyggnad för sektion kemi vid tekniska högskolan i Stockholm, etapp IV—V
- Om- och tillbyggnad för konsthögskolan, etapp I
- Om- och tillbyggnad för högskoleutbildning i Sundsvall[1]
- Om- och tillbyggnad för högskolan i Östersund[1]
- Kongresscentrum inom universitetsområdet i Umeå[1]
- Vissa förberedande markarbeten för Wasamuseet.

Totalkostnaden för de sex sistnämnda objekten beräknas till 127,1 milj. kr. För om- och tillbyggnad av kungl. biblioteket har ännu ingen kostnad kunnat beräknas.

I investeringsplanen för utbildning och forskning finns upptagna kostnadsramar för objekt till ett sammanlagt belopp av 1 499 525 000 kr. i prisläge den 1 januari 1986. Motsvarande belopp för investeringsplanen för kulturändamål m. m. anges till 196 230 000 kr. För diverse objekt beträffande vilka beslut avses komma att fattas under budgetåret 1987/88 anges en kostnadsram om sammanlagt 80 000 000 kr. Medelsbehovet för budgetåret 1987/88 beräknas till 275 000 000 kr.

Vissa byggnadsobjekt

Enligt motion 1986/87:Ub647 (fp) bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna att vid ombyggnad av *kungl. biblioteket (KB)* möjligheterna beaktas att inom biblioteket ordna utställningar, i första hand om ordets frihet och svensk tryckfrihet.

I budgetpropositionen erinras om att utbildningsutskottet under föregående riksmöte som sin mening gav regeringen till känna att KB:s lokalfrågor snarast bör lösas (UbU 1985/86:34, rskr. 1985/86:342). Utskottet kan nu konstatera att föredragande statsrådet har fört upp objektet i sitt förslag till investeringsplan för utbildning och forskning för budgetåret 1987/88. Sålunda beräknas i investeringsplanen 10 000 000 kr. för planering, projektering och igångsättning av en om- och tillbyggnad av KB. Beträffande objektets omfattning uttalar föredragande statsrådet att planeringen bör ta

[1] Regeringen har anvisat medel med utnyttjande av finansfullmakten

sikte på att samtliga bibliotekets funktioner skall vara tillgängliga i Humlegården. Däremot kan det enligt statsrådet inte vara rimligt att ett kraftigt växande bokbestånd i sin helhet och för all framtid skall kunna lagras i Humlegården. I anslutning härtill meddelas att KB och byggnadsstyrelsen för närvarande arbetar med ett planeringsalternativ som innebär en mer radikal ombyggnad av nuvarande lokaler och en mindre tillbyggnad i jämförelse med de skisser som redovisades år 1983. Som en följd av att planeringsförutsättningarna ändrats har någon totalkostnad för objektet inte kunnat beräknas. En fullständig redovisning av objektet aviseras till nästa års budgetproposition.

Utskottet vill uttala sin tillfredsställelse över att en lösning av KB:s sedan länge prekära lokalsituation nu är i sikte. Det är angeläget att byggnadsarbetena påbörjas under nästa budgetår. När det gäller önskemålet i motion 1986/87:Ub647 om utställningsmöjligheter i de nya lokalerna har utskottet uppfattningen att det inom ramen för tillgängliga ekonomiska resurser gäller att i första hand tillgodose bibliotekets behov av ändamålsenliga administrations- och arkivlokaler. I den mån det ekonomiska utrymmet och andra planeringsförutsättningar medger att biblioteket dessutom förses med en permanent utställningslokal har utskottet självfallet ingen erinran mot det. Med det anförda avstyrks motion 1986/87:Ub647.

Regeringen har genom beslut den 18 december 1986 gett byggnadsstyrelsen i uppdrag att projektera en nybyggnad för ett *mikrobiologiskt centrum* vid karolinska institutet i Solna. Enligt motion 1986/87:Ub602 (s) bör karolinska institutet pröva en omlokalisering av centrumet till Huddinge, alternativt presentera ett program för att på annat sätt inom rimlig tid stärka den molekylärbiologiska kompetensen vid Huddinge sjukhus. Detta bör enligt motionärerna riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet har inhämtat att det mikrobiologiska centrumet kommer att inrymma institutioner för immunologi, tumörbiologi och virologi. Alla dessa institutioner är i dag belägna i Solna. Utskottet har vidare erfarit att det mellan nämnda tre institutioner finns en stark inbördes intressegemenskap och att institutionerna också har behov av nära kontakt med annan verksamhet i Solna.

Mot denna bakgrund, men också med hänsyn till att byggnadsstyrelsen redan har fått regeringens uppdrag att projektera en nybyggnad i Solna, anser utskottet att riksdagen inte bör uttala sig för en ändrad lokalisering av det mikrobiologiska centrumet. Med det anförda avstyrks motion 1986/87:Ub602.

I motionerna 1986/87:Ub579 (s) och 1986/87:Ub633 (c) begärs att den andra etappen av ombyggnad av lokaler för *matematiskt-informationsteknologiskt centrum* inom det f. d. S 1-området i Uppsala skall igångsättas i anslutning till att den första etappen är färdigställd.

Utskottet vill med anledning av motionerna anföra följande.

Etapp I av det nu behandlade objektet har nyligen färdigställts. Därmed har lokalförsörjningen tryggats för institutionen för ADB och avdelningen för datorteknik inom institutionen för teknologi. Etapp II av samma objekt utgörs enligt planerna av två deletapper. Etapp IIa omfattar ombyggnad för institutionen för teknisk databehandling, matematiska institutionen, en del

av institutionen för teknologi och Uppsala datacentral. Etapp IIb avser ombyggnad av restaurang och kök. Objektet, som har kostnadsberäknats till totalt 80,4 milj. kr., finns med i byggnadsstyrelsens förslag till investeringsplan för budgetåret 1987/88. För etapp IIa lämnades projekteringsuppdrag i juni 1986, för etapp IIb bereds för närvarande frågan om projekteringsuppdrag i regeringskansliet.

Utskottet kan konstatera att objektet har förts upp på nionde plats i en av byggnadsstyrelsen och UHÄ gemensamt upprättad prioriteringslista över angelägna byggnadsobjekt inom högskoleområdet. Av de åtta högre placerade objekten har endast två förts upp i regeringens förslag till investeringsplan för nästa budgetår. Enligt vad utskottet har inhämtat skulle en byggstart under budgetåret 1987/88 innebära en ökad budgetbelastning om ca 12 milj. kr. Med hänsyn tagen till dels det statsfinansiella läget, dels också det begränsade utrymmet för byggnadsinvesteringar inom det statliga området är det enligt utskottets mening inte möjligt att igångsätta objektet redan under nästa budgetår. Med det anförda avstyrks motionerna 1986/87:Ub579 och 1986/87:Ub633.

Regeringen beslöt den 1 april 1985 att *högskolan i Skövde* den 1 juli 1986 skulle lokaliseras till det f. d. T 2-området i Skövde. Då hade högskolan sedan hösten 1984 provisoriskt disponerat vissa lokaler inom området. Successivt har olika delar av verksamheten förts till de ombyggda lokalerna men fortfarande finns viss verksamhet i förhyrda lokaler.

Enligt motion 1986/87:Ub548 (s) kan för närvarande endast omkring hälften av högskolans lokalbehov tillgodoses inom de statliga lokalerna. Härtill kommer att en betydande del av en stor kasernbyggnad värms upp kontinuerligt men trots detta står outnyttjad. Av nämnda skäl bör enligt motionärerna en fortsatt ombyggnad inom T 2-området igångsättas snarast möjligt. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Byggnadsstyrelsen har beträffande detta objekt konstaterat att högskolan lider brist på lokaler och att statliga lokalutrymmen står outnyttjade. Totalkostnaden för objektet har beräknats till 14,3 milj. kr. Objektet finns med i byggnadsstyrelsens förslag till investeringsplan för budgetåret 1987/88. UHÄ och byggnadsstyrelsen har placerat objektet på elfte plats i sin gemensamma lista över angelägna byggnadsobjekt.

Utskottet konstaterar att berörda myndigheter har prioriterat en fortsatt ombyggnad av lokaler för högskolan i Skövde förhållandevis högt. Emellertid har enligt vad utskottet inhämtat byggnadsstyrelsen ännu inte presenterat något byggnadsprogram för objektet. Först när så har skett kan beredning av ärendet inom regeringskansliet påbörjas. Med det anförda avstyrks motion 1986/87:Ub548.

Enligt motion 1986/87:Ub823 (fp) har universitetet i Lund med hög prioritet fört fram kravet på en om- och tillbyggnad för *genetiska institutionen i Lund* som ett led i uppbyggandet av ett molekylärbiologiskt centrum. Staten bör, menar motionärerna, bidra till centrumbildningen genom att snarast föranstalta om projektering av objektet (yrkande 1). Yrkanden av samma innebörd framställs i motionerna 1986/87:Ub31 (m, fp, c) delvis och 1986/87:Ub38 (s) yrkande 2.

Utskottet konstaterar med anledning av motionerna att ett byggnadsprogram för objektet redovisades i april 1986. Totalkostnaden för objektet har av byggnadsstyrelsen beräknats till ca 28 milj. kr. I byggnadsstyrelsens anslagsframställning för budgetåret 1987/88 kategoriseras objektet som ett s. k. sysselsättningsobjekt. I anslagsframställningen redovisas vidare att genetiska institutionen bedriver sin verksamhet inom otillräckliga, icke ändamålsenliga och splittrade lokaler. Detta motiverar åtgärder för att ge verksamheten bättre lokaler. Den föreslagna om- och tillbyggnaden kan enligt byggnadsstyrelsen ses som ett första steg i en successiv uppbyggnad av ett centrum för molekylär och cellbiologisk forskning och utbildning. Emellertid har objektet placerats först på trettonde plats i byggnadsstyrelsens och UHÄ:s gemensamma prioriteringslista över angelägna byggnadsobjekt.

Utskottet har i det föregående avstyrkt förslag rörande objekt som i nämnda lista getts högre prioritet. Tillräckliga skäl har inte redovisats för att riksdagen beträffande det nu behandlade objektet skall göra en i jämförelse med berörda centrala myndigheter annorlunda angelägenhetsgradering. Med hänsyn härtill bör riksdagen avslå motionerna 1986/87:Ub31 delvis, 1986/87:Ub38 yrkande 2 och 1986/87:Ub823 yrkande 1.

I motionerna 1986/87:Ub607 (m, fp) yrkande 4, 1986/87:Ub819 (s) yrkande 6 och 1986/87:Ub821 (c) yrkande 5 hemställs att riksdagen skall ge regeringen till känna vad som i motionerna har anförts om behovet av ytterligare lokaler vid *högskolan i Karlstad.* Motionärerna vill att frågan skall ges hög prioritet i den fortsatta planeringen.

Utskottet har i ärendet inhämtat att byggnadsstyrelsen i januari 1986 fastställde ett lokalprogram för högskolan i Karlstad. Kostnaden för en utbyggnad enligt programmet har beräknats till ca 22 milj. kr. Enligt uppgift pågår inom byggnadsstyrelsen visst utredningsarbete. Objektet har av byggnadsstyrelsen och UHÄ bedömts som angeläget från verksamhetssynpunkt men på grund av de oklara planeringsförutsättningarna inte kunnat placeras in i de två myndigheternas gemensamma prioriteringslista.

Utskottet kan sammanfattningsvis konstatera att frågan om en utbyggnad för högskolan i Karlstad befinner sig i ett förhållandevis tidigt skede av planeringsprocessen och att det därför inte nu är möjligt att bedöma objektets relativa angelägenhet. Med hänsyn härtill föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Ub607 yrkande 4, 1986/87:Ub819 yrkande 6 och 1986/87:Ub821 yrkande 5.

Enligt motion 1986/87:Ub523 (s) bör riksdagen hos regeringen begära förslag om samordning av lokaler för *de konstnärliga högskolorna i Stockholm* (yrkande 2). Ett yrkande av samma innebörd återfinns i motion 1986/87:Ub547 (m). Motionärerna hävdar att en lokalmässig samordning skulle möjliggöra ett bättre utnyttjande av olika slags resurser.

Utskottet vill med anledning av motionerna anföra följande.

I Stockholms finns åtta högskolor för utbildning inom konstnärliga eller angränsande områden, nämligen danshögskolan, dramatiska institutet (DI), grafiska institutet/institutet för högre kommunikations- och reklamutbildning (GI/IHR), konstfackskolan, konsthögskolan, musikhögskolan, operahögskolan och teaterhögskolan.

Med anledning av ett motionsyrkande i samma ämne under det föregåen-

de riksmötet konstaterade utskottet (UbU 1985/86:34) att de konstnärliga högskolorna i Stockholm — enligt vad utskottet erfarit — med bortseende från konsthögskolan hade i huvudsak ändamålsenliga lokaler samt att inga starka önskemål om en lokalmässig samordning förelåg. Ingenting har därefter framkommit som ger utskottet anledning till en annan bedömning av situationen. Med det anförda avstyrks motionerna 1986/87:Ub523 yrkande 2 och 1986/87:Ub547.

Tre till utskottet remitterade motioner, 1986/87:Ub501 (m), 1986/87:Ub502 (c) och 1986/87:Ub587 (fp), tar upp frågan om fortsatt utbyggnad av vallarna vid *Vadstena slott*. De ursprungliga jordvallarna, som omgav slottets borggård, bortschaktades under förra seklet. Under första hälften av 1980-talet återuppfördes delar av vallsystemet. Motionärerna hemställer nu att också den s. k. mellanvallen skall återuppföras. Som motivering för yrkandet anges, förutom kulturmiljöaspekter, ett akut behov av ytterligare lokalutrymme för det i slottet inrymda landsarkivet.

Kulturutskottet har i sitt yttrande KrU 1986/87:3y sagt sig vara medvetet om den betydelse som frågan om ett färdigställande av vallarna vid Vadstena slott har för att lösa landsarkivets lokalproblem och för kulturmiljön kring slottet. Kulturutskottet har emellertid konstaterat att byggnadsstyrelsen har uppmärksammat frågan i sin planering och anser med hänsyn härtill att de nu aktuella motionerna inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utbildningsutskottet kan för sin del konstatera att byggnadsstyrelsen i sin projektplan 1986-06 angett att objektet är möjligt att igångsätta före budgetåret 1991/92. Totalkostnaden beräknas till 26 milj. kr. Emellertid har ett femtontal objekt inom kulturområdet placerats före nu diskuterat objekt. Utskottet kan dela kulturutskottets uppfattning om betydelsen av att vallarna vid Vadstena slott färdigställs men saknar samtidigt underlag för att uttala sig för en högre prioritet än den byggnadsstyrelsen har åsatt objektet. Med det anförda avstyrks motionerna 1986/87:Ub501, 1986/87:Ub502 och 1986/87:Ub587.

I motion 1986/87:Ub614 (fp) yrkande 2 hemställs att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna vad som i motion 1986/87:Kr298 anförs rörande *Wasamuseets lokalfråga*. Motionärerna noterar att regeringen har tillsatt en kommitté med uppgift bl. a. att söka investeringsmedel för ett Wasamuseum utanför statsbudgeten, exempelvis genom donationer eller andra former för ekonomiskt stöd från offentliga, kooperativa och privata intressenter. Byggstart för själva museibyggnaden anges i budgetpropositionen till november månad 1987. I avvaktan på resultatet av kommitténs arbete uttalar föredragande statsrådet att byggnadskostnaderna måste förskotteras. Därför har han i investeringsplanen för budgetåret 1987/88 beräknat en kostnadsram om 19,2 milj. kr. under rubriken Vissa förberedande markarbeten för Wasamuseet. Dessutom har han under rubriken Tillkommande projekt beräknat vissa medel för uppförandet av själva museibyggnaden. Enligt motionärerna måste staten se till att byggnationen kan fullföljas utan ytterligare förseningar, även om kommittén inte lyckas uppbringa nödvändiga investeringsmedel.

Kulturutskottet har enligt sitt yttrande över motionen inhämtat att hu-

vuddelen av de medel om totalt 29 milj. kr. som i investeringsplanen har beräknats för Tillkommande projekt är avsedda för uppförandet av en museibyggnad för regalskeppet Wasa. Kulturutskottet utgår därför från att bygget kommer att fullföljas och finansieras genom förskottering över statsbudgeten.

Mot bakgrund av vad som inhämtats förutsätter även utbildningsutskottet att byggnationen kommer att fullföljas enligt planerna genom förskottering över statsbudgeten. Något särskilt uttalande från riksdagens sida är därmed inte påkallat. Med det anförda avstyrks motion 1986/87:Ub614 yrkande 2.

Kostnadsramar. Anslag

Regeringens förslag under nu behandlade anslag har inte gett utbildningsutskottet eller kulturutskottet för sin del anledning till erinran.

Utbildningsutskottet tillstyrker att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om byggnadsarbeten inom de kostnadsramar som angetts i budgetpropositionen samt att riksdagen till Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde anvisar ett reservationsanslag av 275 000 000 kr.

Hemställan

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. beträffande *permanenta utställningslokaler vid kungl. biblioteket*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Ub647,

2. beträffande *omlokalisering av mikrobiologiskt centrum vid Karolinska institutet*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Ub602,

3. beträffande *matematiskt-informationsteknologiskt centrum i Uppsala*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Ub579 och 1986/87:Ub633,

4. beträffande *lokaler för högskolan i Skövde*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Ub548,

5. beträffande *om- och tillbyggnad för genetiska institutionen i Lund*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Ub31 delvis, 1986/87:Ub38 yrkande 2 och 1986/87:Ub823 yrkande 1,

6. beträffande *lokalbehovet vid högskolan i Karlstad*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Ub607 yrkande 4, 1986/87:Ub819 yrkande 6 och 1986/87:Ub821 yrkande 5,

7. beträffande *samordning av lokaler för de konstnärliga högskolorna i Stockholm*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Ub 523 yrkande 2 och 1986/87:Ub547,

8. beträffande *fortsatt utbyggnad av vallarna vid Vadstena slott*

att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Ub501, 1986/87:Ub502 och 1986/87:Ub587,

9. beträffande *Wasamuseets lokalfråga*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Ub614 yrkande 2,

10. beträffande *kostnadsramar*

att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde inom de kostnadsramar som förordats i proposition 1986/87:100,

11. beträffande *anslagsbeloppet*

att riksdagen till *Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 275 000 000 kr.

Stockholm den 21 april 1987

På utbildningsutskottets vägnar

Lars Gustafsson

Närvarande: Lars Gustafsson (s), Pär Granstedt (c), Helge Hagberg (s), Birgitta Rydle (m), Lars Svensson (s), Ylva Annerstedt (fp), Ingvar Johnsson (s), Göran Allmér (m), Barbro Nilsson (s), Margareta Hemmingsson (s), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Marita Bengtsson (s), Björn Samuelson (vpk) och Kerstin Göthberg (c).

Reservation

Fortsatt utbyggnad av vallarna vid Vadstena slott (mom. 8)

Birger Hagård (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar "Utbildningsutskottet kan" och slutar "1986/87:Ub587" bort ha följande lydelse:

Utbildningsutskottet delar motionärernas och kulturutskottets uppfattning om vikten av att vallarna vid Vadstena slott färdigställs i sin helhet. Utskottet vill i första hand peka på det snart akuta behovet av ytterligare arkivutrymmen för landsarkivet. Detta är också skälet till att objektet förts upp i byggnadsstyrelsens projektplan 1986-06. En myndighet som enligt sin instruktion skall motta och förvara arkivhandlingar från fyra län, och dessutom hålla dessa tillgängliga för forskning och studier, måste, som utskottet ser det, ha tillgång till tillräckliga och ändamålsenliga lokaler. Men också från kulturmiljösynpunkt är det angeläget att vallarna återställs. Regeringen bör därför uppdra åt byggnadsstyrelsen att utarbeta ett byggnadsprogram för objektet och därefter snarast föranstalta om projektering av tillbyggnaden. Vad utskottet nu har anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *fortsatt utbyggnad av vallarna vid Vadstena slott* att riksdagen med bifall till motionerna 1986/87:Ub501, 1986/87:Ub502 och 1986/87:Ub587 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet har anfört,

Kulturutskottets yttrande 1986/87:3 y

om vissa byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde (prop. 1986/87:100 bil. 10 delvis)

Till utbildningsutskottet

Utbildningsutskottet har den 3 februari 1987 beslutat bereda kulturutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1986/87:100 bil. 10 punkterna I 2. Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde och I 3. Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna m. m., båda anslagen i de delar som rör kulturutskottets beredningsområde jämte eventuella motioner.

Kulturutskottet får med anledning härav anföra följande beträffande propositionen och motionerna 1986/87:Ub501, Ub502, Ub587 och Ub614.

Under anslaget Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde erinrar föredragande statsrådet om att regeringen under hösten 1986 vidtagit vissa åtgärder som syftar till att stimulera ett ökat bostadsbyggande. Härigenom begränsas den övriga byggnadsverksamhet som bl. a. omfattar hela det statliga området. Han framhåller att igångsättningen av nya projekt inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde följaktligen måste prövas mycket restriktivt under närmaste tiden. För att upprätthålla handlingsberedskap under nästa budgetår begärs i propositionen ett bemyndigande för regeringen att besluta om byggnadsarbeten för vissa högt prioriterade byggnadsprojekt. Det projekt för kulturändamål som förs fram är en *nybyggnad för regalskeppet Wasa*. I propositionen redovisas att byggnadsstyrelsen i september 1986 fått i uppdrag att utföra vissa förberedande markarbeten för det nya Wasamuseet inom en kostnadsram om 19,2 milj. kr. Byggnadsstyrelsen har föreslagit att en kostnadsram för hela projektet om 159,2 milj. kr. skall föras upp i investeringsplanen för nästa budgetår. Byggstart för byggnaden är beräknad till november 1987.

Enligt det förslag som läggs fram under anslaget Statens sjöhistoriska museum: Förvaltningskostnader skall verksamheten vid Wasamuseet bedrivas i form av en självständig stiftelse. Detta förslag tillstyrker kulturutskottet i betänkandet KrU 1986/87:13. En särskild kommitté har i uppdrag (dir. 1986:28) att förbereda bildandet av denna stiftelse och att söka investeringsmedel utanför statsbudgeten genom donationer eller andra former för ekonomiskt stöd från offentliga, kooperativa och privata intressenter. I avvaktan på resultatet av kommitténs arbete måste – framhålls i propositionen – byggnadskostnaderna förskotteras. I investeringsplanen för nästa budgetår har därför förutom kostnadsramen om 19,2 milj. kr. under rubriken

Tillkommande projekt beräknats vissa medel för nästa budgetår för byggandet av museibyggnaden.

I motion Ub614 (fp) yrkas att riksdagen skall göra ett uttalande om Wasamuseets lokalfråga. Av den motivering som lämnas i motion Kr298 framgår att motionärerna tvivlar på möjligheterna att finansiera Wasamuseet genom investeringsmedel utanför statsbudgeten. De vill att, om extern finansiering inte kan ordnas, staten skall svara för att byggandet av det nya museet kan fullföljas utan förseningar.

Vid behandlingen våren 1986 av förslag rörande byggnadsarbeten på kulturområdet redovisade kulturutskottet (KrU 1985/86:4 y) situationen beträffande Wasamuseet. Utskottet uttalade att det är angeläget att beslut om byggstart fattas snarast möjligt. I oktober 1986 påbörjades de förberedande markarbetena för museibyggnaden. Dessa beräknas vara avslutade under hösten 1987. Enligt vad utskottet inhämtat är huvuddelen av de medel som beräknats för Tillkommande projekt – 29 milj. kr. – avsedda för uppförandet av museibyggnaden. Utskottet utgår därför från att bygget kommer att fullföljas och finansieras genom förskottering av erforderliga medel. Med hänsyn till vad som anförts anser utskottet att motionen inte erfordrar någon riksdagens åtgärd.

Förslag som syftar till *utbyggnad av mellanvallen vid Vadstena slott* förs fram i motionerna Ub501 (m), Ub502 (c) och Ub587 (fp). Som skäl för att en fortsatt utbyggnad snarast bör komma till stånd åberopar motionärerna dels landsarkivets behov av lokaler, dels angelägenheten av att slottsanläggningen återfår sitt ursprungliga utseende.

Kulturutskottet har vid flera tillfällen behandlat förslag med samma syfte som de nu föreliggande. Vid behandlingen våren 1984 lämnade utskottet (KrU 1983/84:4) en utförlig redovisning för landsarkivets lokalproblem samt för arbetet med att återuppföra Vadstena slotts vallar. Utskottet utgick från att berörda myndigheter kommer att uppmärksamma frågan om en fortsatt återuppbyggnad av vallarna vid Vadstena slott och avstyrkte de då aktuella motionsyrkandena. Vid behandlingen år 1985 (KrU 1984/85:16 p. 27) hänvisade utskottet till sin tidigare inställning samt nämnde att byggnadsstyrelsen i sin anslagsframställning för budgetåret 1985/86 tagit upp återuppbyggnaden av vallarna vid Vadstena slott bland projekt som är möjliga att starta före år 1992. Det finns dock, sade utskottet, anledning påpeka att många andra projekt finns som har givits en högre angelägenhetsgrad.

Utskottet är medvetet om den betydelse som ett återuppförande av vallarna har både för att lösa landsarkivets lokalbehov och för kulturmiljön kring slottet. Som ovan redovisats uppmärksammas denna fråga i byggnadsstyrelsens planering.

Med hänsyn till vad som anförts anser utskottet att motionerna Ub501, Ub502 och Ub587 inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Regeringens förslag i de delar som berör kulturutskottets verksamhetsområde har inte gett kulturutskottet anledning till erinran eller andra uttalanden än som framgår av det föregående.

Stockholm den 10 mars 1987

På kulturutskottets vägnar

Ingrid Sundberg

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Mari Hansson (s), Catarina Rönnung (s), Maja Bäckström (s), Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Berit Oscarsson (s), Lars Ahlmark (m), Anders Nilsson (s), Sylvia Pettersson (s), Margareta Mörck (fp), Erkki Tammenoksa (s), Kerstin Göthberg (c), Alexander Chrisopoulos (vpk) och Håkan Stjernlöf (m).